

scrisoare de început 01

Starețul Efrem Filotheitul:
„Vedem Învierea lui Hristos?...”

editorial 03

Învierea noastră,
de Virgiliu Gheorghe Vlăescu

stareți ai zilelor noastre 06

Chilia vatopedină „Izvorul Tămăduirii” și
Cuviosul Mucenic Evloghie

sfinții Apusului 09

Sfântul Ursmer, farul credinței și Sfânta
Rolanda de Lombardia, mirofora

prăznuiri 14

Marele Fotie și Sinodul al
VIII-lea Ecumenic (II)

școala părinților 19

Politici controversate și
vulnerabilități cognitive în era AI,
de Conf. univ. dr. Andrei Drăgulescu

poezie creștină 22

Lunca de visuri,
de Mihai Vladu

știința de a iubi 24

Despre iubire și amor,
de Psiholog Dr. Irina Petrea-Sullivan

cauzele bolilor 29

Tulburarea bipolară și schizofrenia (III)

nevoia de identitate 34

Globalizare și identitate națională (III)

viața cetății 38

Frica este singurul păcat care nu se iartă

40 cuvântul duhovnicului

Preasfințitul Siluan al Ungariei:
„Să ne bucurăm de fiecare clipă a vieții!”

47 oglindiri ale Cuvântului

Revoluția tăcută,
de Ninel Ganea

49 liturgica

Mitropolitul Athanasie al Limassolului:
Rugați-vă pentru păstorul vostru! (II)

53 minuni

Sfinții Mucenici Rafail, Irina și Nicolae,
martirii din Insula Lesvos, Grecia

56 melos și ethos

Diac. Sabin Preda:
Cântarea nouă din Israel (III)

60 interviu

De vorbă cu Cristina Chirvasie,
regizor de teatru și film:
„Antidot la zadar”

65 lecția de luciditate

Tu din ce echipă vrei să faci parte?,
de Lavinia Bădeanu

70 cuvinte vii

Hotărât pentru sfințenie,
de Sergiu Ciocârlan

74 lecția de luciditate

Experimentul fără precedent
care erodează dezvoltarea
cognitivă a copiilor noștri

78 pro-vita

Uniunea Europeană
finanțează pruncuciderea

Învierea noastră

În noul sat global care include, grație mass-mediei, întreaga lume, stăm unii lângă alții, înghesuiți ca sardelele în conservă, încât nu se mai poate vorbi despre nici un fel de distanță, separare sau intimitate. Astfel că războiul din Ucraina sau Iran – care, dacă s-ar fi petrecut în urmă cu câteva sute de ani, nu-i putea privi decât pe ruși, georgieni, turci sau pe cei din zonă – , ne preocupă și ne afectează de parcă s-ar da undeva la granița cu Serbia sau Bulgaria sau, mai grav, într-una din camerele casei noastre, acolo unde se află televizorul, radioul sau calculatorul.

Din păcate însă, marea parte a oamenilor le tratează doar ca pe niște știri și le evaluează după măsura pericolului în care le este pusă bunăstarea. Dar e vorba totuși de conflagrații mondiale în care bombele ce cad

din cer omoară mii, sute de mii sau milioane de oameni prin apăsarea cinică a unor taste. Omenirea sângerează – indiferent despre cine este vorba, victimă sau agresor, indiferent de rasă sau credință. Sunt oameni ca și noi, care se trezesc peste noapte că rămân fără casă sau, mai rău, fără familie, striviți sau sfâșiati sub dronele inumane. Mașinile morții le distrug viețile, pentru că cineva are un interes ideologic sau politic, economic sau militar sau, mai grav, unul religios ce ține de venirea cine știe cărui mesia pentru care se pregătește aterizarea pe un aeroport construit din cadavre de oameni nevinovați.

Lumea, obișnuită cu filmele apocaliptice care abundă de câteva decenii pe micile ecrane, tratează această realitate mai mult ca pe un divertisment, eventual ca pe o repetiție genera-

MIHAI VLADU

Lunca de visuri

Pe creștetul lumii se naște un nor,
În noaptea flămândă,
Luminile nopții tresaltă și mor,
Se-adună comete pe aripi ce zbor
Spre lumea plăpândă.

Se-aprinde o zare în murmur de foale,
Pe pisc de abisuri,
Se-aleargă pe aștrii dospindu-și târcoale
Mulțimi de năluci în valsuri domoale,
În lunca de visuri.

Tresaltă pădurea în vântul turbat,
În pântec de munte,
Își culcă tot bradul genunchiul cercat,
Pârau-și vădește talazul spumat
Pe plaiuri cărunte.

Se-ncumetă firea să spere arzând,
În doruri senine,
Pământul își duce o soartă plângând,
O ciută se-nalță spre creste săltând,
Spre văi opaline.

Despre iubire și amor

Despre iubire s-a scris mai mult decât despre oricare alt sentiment. De mii de ani, oamenii definesc iubirea, o immortalizează, o explică, încearcă să o înțeleagă, dar mai ales o trăiesc și o împărtășesc. Ori tânjesc după ea, plâng, suferă, încearcă să o uite. Sau și-o (re)amintesc. Fiecare iubește în felul său. Fiecare înțelege iubirea în felul său. Fiecare o exprimă în felul său. Ce este iubire și ce nu este ea? De câte feluri este ea? **(I.P.-S.)**

Filosofia antică greacă ne dă o clasificare în nouă forme: *ludus* - iubirea jucăușă, flirtul, atracția ușoară, lipsită de orice angajament; *eros* - iubirea romantică, ce îmbină atracția fizică și dorința sexuală cu tandrețea; *mania* - iubirea obsesivă, posesivă, toxică și distructivă;

philautia - iubirea de sine în sensul cel mai bun, tradusă ca respectul și grija față de propria persoană care te fac apt să iubești sănătos pe altcineva; *philia* - iubirea pe care se întemeiază prietenii trainice, ce împletesc loialitatea, devotamentul, respectul și admirația; *storge* - iubirea dintre membrii

ALIMENTELE
ȘI SĂNĂTATEA
PSIHICĂ (III)

Tulburarea bipolară și schizofrenia

Când vine vorba de tulburări psihiatrice grave, niciuna nu este mai ușor de recunoscut decât tulburarea bipolară (BD) și schizofrenia (SCZ). Aceste două afecțiuni au devenit atât de răspândite în cultura noastră, încât au fost transformate în adjective colocviale în lexicul modern. Dacă ceva este „bipolar”, înseamnă că se schimbă rapid și violent – poate, de pildă, vremea într-o zi care trece brusc de la frig la cald sau invers. Dacă ceva este „schizofrenic”, înseamnă că are o personalitate scindată – poate un șef imprezibil care într-un moment radiază de mândrie, iar în următorul clocotește de furie.

Ambele utilizări populare sunt, într-o anumită măsură, denaturări ale realității. Deși pacienții care suferă de tulburare bipolară experimentează într-adevăr schimbări dramatice de dispoziție, fazele de ascensiune și de coborâre nu oscilează de la un moment la altul – episoadele maniacale durează, în general, cel puțin o

săptămână, iar fazele depresive adesea două săptămâni sau mai mult.

În ciuda asocierii îndelungate, schizofrenia nu are nimic de-a face cu „personalitatea scindată”, care este mai degrabă un simptom al tulburării de identitate disociativă. În literatura medicală, simptomele schizofreniei sunt împărțite în pozitive și negative. Simptomele pozitive includ comportamente psihotice care nu apar în populația sănătoasă, precum delirurile și halucinațiile. Simptomele negative sunt cele care afectează comportamentele normale, cum ar fi vorbirea incoerentă sau simpla tendință de retragere și stare depresivă.

Tulburarea bipolară și schizofrenia prezintă anumite paralele, iar unii psihiatri nici măcar nu trasează o distincție clară între cele două afecțiuni. Diagnosticul în psihiatrie poate fi controversat, iar criteriile enumerate în *Diagnostic and Statistical Manual of Men-*

de acea stare. Adică, dacă îți place să te plimbi prin natură, poți să ieși să te plimbi. Dacă îți place munca fizică, inclusiv munca pământului, să te duci în grădină, să sapi niște flori, sau să lucrezi acolo.

Și, bineînțeles, rugăciunea te poate ajuta. Dar, câteodată, se spune, omul ajunge într-o stare de neputință maximă care poate să se întindă pe mai multe momente. Și, bineînțeles, este foarte necesară și binevenită prezența unui prieten adevărat care îți vrea binele și a unui duhovnic față de care să-ți deschizi sufletul și să-ți mărturisești acea stare de neputință a ta.

Sunt anumite situații în care și medicul poate să aibă un anumit rol, mai ales în vremurile noastre, în care, să spunem, depresia

sau starea de nemulțumire a omului, mai ales în contextul în care trăim, când suntem invadați cu informații negative de peste tot, despre catastrofe care ar putea să vină sau despre un viitor nesigur. Înainte, omul știa pentru ce trăiește. Omul își dorea o familie, să aibă copii, să-și facă și el o casă. Toate cele ce omul le făcea înainte aveau un scop, să se împlinească din punct de vedere familiar și uman, dar ținta era, totuși, viața cea veșnică. Unii medici creștini care au și cunoștință despre ceea ce înseamnă sufletul omului și abordarea acestuia, nu doar din perspectivă medicală, biochimică și așa mai departe, ci și din perspectivă spirituală, pot să îl ajute să iasă din anumite momente, în care, din păcate, prin simplele lor puteri, poate că nu ar fi în stare. Pentru

Foto: Cezar Machidon

Tu din ce echipă vrei să faci parte?

„Și copiii, ca și adulții, pot fi diferiți. Unii aleg să fie într-un fel, alții într-altul. În familia noastră există iubire creștinească și respect pentru valorile creștinești. Cine vrea să râdă, fie că este copil sau adult, poate să o facă. Tu gândește-te ce simți tu.

– Și eu cum pot ști ce simt?

– Păi, de exemplu, când te uiți la desene sau la filme pentru copii, cine îți dorești să învingă? Eroul cel bun sau personajul negativ?

– Eroul, evident.

– Deci cel care face bine. Cel care este curajos, altruist, iubitor cu semenii, atent la nevoile celor din jur... Asta înseamnă că și în inima ta există curaj, altruism, iubire de semenii, atenție la nevoile celor din jur... și

de aceea te bucuri când eroul cel bun învinge. Viața este alcătuită din eroi și personaje mai puțin demne de a fi urmate. La tot pasul. Peste tot, există oameni care fac bine și oameni care fac... rău. Tu trebuie să alegi din care echipă dorești să faci parte, și să îți asumi acea atitudine cu demnitate, fără să te necăjești atunci când cineva nu e de acord cu atitudinea ta sau râde de tine.

– Mamă, și dacă rămân fără prieteni?

– Crezi tu, oare, că cei care râd de alegerea ta, oricare ar fi aceea, îți sunt cu adevărat prieteni?

– Păi... și eu râd de deciziile lor câteodată.

– Da, dar când vine vorba de lucruri serioase, adu-ți mereu aminte de vorba aceasta